

บทความวิจัย

การพัฒนากลุ่มอาชีพสู่การเป็นวิสาหกิจชุมชนในเขตเทศบาลตำบลพุดเตย จังหวัดเพชรบูรณ์

OCCUPATIONAL GROUP DEVELOPMENT INTO COMMUNITY ENTERPRISE IN PHUTOEI MUNICIPALITY OF PHETCHABUN PROVINCE

นฤมล พึ่งกิจ^{1*} วชรินทร์ อินทพรหม² เตชิต ตรีชัย³ และ สิริกร ฉัตรภูติ⁴

Narumon pungkid^{1*}, Watcharin Intaprom², Tachit Treechai³, and Sirikorn Chatbhooti⁴

หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร^{1, 3, 4}

หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร²

narumon.pung@gmail.com^{1*}

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินการของกลุ่มอาชีพ ศึกษาแนวทางการพัฒนากลุ่มอาชีพสู่การเป็นวิสาหกิจชุมชน และศึกษาการดำเนินการจัดตั้งวิสาหกิจชุมชนในเขตเทศบาลตำบลพุดเตย จังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นการวิจัยและพัฒนา กลุ่มเป้าหมาย คือ สมาชิกกลุ่มอาชีพในเขตเทศบาลตำบลพุดเตย จำนวน 100 คน กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 23 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้การตีความตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการดำเนินการของกลุ่มอาชีพในเขตเทศบาลตำบลพุดเตย จังหวัดเพชรบูรณ์ ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานด้านข้อ้อย พบว่า สภาพการดำเนินงานที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าค่าเฉลี่ยรวมมี 5 ด้าน ได้แก่ ด้านโครงสร้างและกฎระเบียบ ด้านผู้นำกลุ่มอาชีพ ด้านสวัสดิการสมาชิกและชุมชน ด้านการเงินและบัญชี ด้านการวางแผนการดำเนินงาน ตามลำดับ ส่วนสภาพการดำเนินงานที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยรวม มี 8 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารสมาชิกกลุ่มอาชีพ ด้านคุณภาพสินค้าหรือการบริการของกลุ่มอาชีพ ด้านการจัดการสินค้าหรือบริการ ด้านการพัฒนาชุมชน ด้านผลลัพธ์การดำเนินงานกลุ่มอาชีพตามภารกิจของกลุ่มอาชีพ ด้านการบริหารการตลาด เท่ากับด้านการจัดการความรู้และข้อมูล และด้านประสิทธิภาพของการดำเนินงาน ตามลำดับ

2. แนวทางการพัฒนากลุ่มอาชีพสู่การเป็นวิสาหกิจชุมชนในเขตเทศบาลตำบลพุดเตย จังหวัดเพชรบูรณ์มี 4 แนวทาง ดังนี้ แนวทางด้านการบริหารกระบวนการ แนวทางด้านความตระหนัก แนวทางด้านการเรียนรู้ แนวทางด้านการมีส่วนร่วม

3. การดำเนินการจัดตั้งวิสาหกิจชุมชนในเขตเทศบาลตำบลพุดเตย จังหวัดเพชรบูรณ์ สามารถสร้างคุณสมบัติของกลุ่มอาชีพเสื่อกกตามแนวทางการพัฒนากลุ่มอาชีพเพื่อนำไปจดทะเบียนเป็นวิสาหกิจชุมชนในเขตเทศบาลตำบลพุดเตย จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยรวมกลุ่มสมาชิกในชุมชน 10 คนที่ไม่อยู่ในครอบครัวเดียวกันดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับการผลิตสินค้าจากกก เพื่อการพึ่งตนเอง เพิ่มรายได้และชุมชนได้ประโยชน์ เป็นกิจการที่ไม่ขัดต่อกฎหมายและศีลธรรมอันดีของประชาชน ตั้งชื่อวิสาหกิจชุมชนเป็นหัตถกรรมเสื่อกกบ้านพุดเตย พร้อมทั้งตั้งปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม โดยมอบหมายให้ผู้มีอำนาจทำการแทนพร้อมสำเนาบัตรประชาชน สำเนามติที่ประชุม ไปจดทะเบียนเป็นวิสาหกิจชุมชน ยื่นที่สำนักงานเกษตรอำเภอ วิเชียรบุรี รอผลภายใน 7 วัน หลังยื่นขอจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชน

คำสำคัญ: การพัฒนากลุ่มอาชีพ วิสาหกิจชุมชน เทศบาลตำบลพุดเตย

ABSTRACT

The purposes of this research were to study 1) performance condition of occupational group, 2) process to develop the occupational group into community enterprise, and 3) community enterprise establishment in Phutoei municipality of Phetchabun province. Key informants are 23 members of occupational group in Phutoei municipality by using the questionnaires and interviews. All data was statistically processed to find percentage, mean, and standard deviation, by analyzing and interpreting for the purposes of research.

The findings revealed as follows:

1. The performance condition of the occupational group in Phutoei Municipality of Phetchabun Province was high. When individual aspects were considered, it showed that the means of five aspects were higher than the overall mean. The aspects in the results, ranked in descending order, were organization structure and regulations, group leaders, welfare provision, finance and accounting, and implementation planning. There were eight aspects in which means were below the overall mean. They were occupational group management, quality of product and service, management of product and service, occupational group development, outcome, marketing, and performance efficiency.

2. Guidelines for development of the reed mat occupational group into a community enterprise concerned four aspects, namely (1) process management, (2) awareness raising, (3) education, and (4) participation.

3. The occupational group was successfully registered as a community enterprise in Phutoei Municipality of Phetchabun Province. The group members were 10 people

from different families, and they collaborated on reed mat production. This made the group self-reliant, increased the income, and developed the community. Moreover, their business was legitimate. The community enterprise was named Phutoei Handmade Reed Mat Community Enterprise. They had their own venue for group activities. To be registered as a community enterprise, the group nominated representatives to deal with paperwork on behalf of the group. The group prepared copies of identification cards and the consensus statement, and submitted them to Wichianburi District Agricultural Extension Office. Seven days later, the occupational group was successfully registered as a community enterprise.

Keywords: occupational group development, community enterprise, Phutoei municipality

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงภาวะวิกฤตเศรษฐกิจโลกทำให้ประเทศต่าง ๆ หันมาให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาด้านเศรษฐกิจ มีการยกระดับการพัฒนาทางเศรษฐกิจกันมากยิ่งขึ้น ส่งผลให้เกิดความร่วมมือของกลุ่มประเทศต่าง ๆ ที่มีบริบทคล้ายกัน ในการรวมกลุ่มเพื่อสร้างความแข็งแกร่งให้กับระบบเศรษฐกิจระดับภูมิภาค สำหรับกลุ่มประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เป็นอีกกลุ่มหนึ่งที่ได้รวมกันเป็นสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี 2510 และได้กำหนดทิศทางความร่วมมือที่แน่ชัดที่จะต้องเดินไปสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ภายในปี 2558 ซึ่งถือเป็นเพียงหนึ่งในสามเสาหลักของประชาคมอาเซียนภายใต้กฎบัตรอาเซียนความร่วมมือกันดังกล่าวถือเป็นแนวทางหนึ่งที่น่าจะสามารถช่วยในการพัฒนาเศรษฐกิจได้ในระดับหนึ่ง ทั้งนี้เพราะในระบบเศรษฐกิจต่าง ๆ แต่ละพื้นที่ มีวิสาหกิจชุมชนอยู่เป็นจำนวนมาก กระจายอยู่ทั่วประเทศและกำลังมีแนวโน้มเติบโตมากขึ้นทุกปี รัฐบาลไทยให้ความสำคัญของวิสาหกิจชุมชนมานานแล้วผนวกกับ

AEC มาจึงมีนโยบายให้ความสำคัญกับวิสาหกิจชุมชนมากขึ้น เนื่องจากมีบทบาทสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศด้านการสร้างงานใหม่ เพิ่มการแข่งขัน เชื่อมโยงกับวิสาหกิจขนาดใหญ่ เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจในอนาคต รัฐบาลมองเห็นแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืนจึงได้จัดตั้งสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจัดตั้งขึ้นภายใต้พระราชบัญญัติวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2543 ในฐานะหน่วยงานของรัฐ มีหน้าที่สำหรับเสนอแนะส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมรวมทั้งเป็นศูนย์กลางประสานระบบการทำงานของรัฐวิสาหกิจ เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและมีความสอดคล้องกันดำเนินการไปในทิศทางเดียวกันดังที่กล่าวมา จะพบว่าวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ถือเป็นกลไกหลักในการเสริมสร้างความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจของประเทศไทย เป็นการพัฒนาที่อยู่บนหลักการความพอเพียงเน้นการดำเนินการเพื่อความอยู่รอดแก้ไขปัญหาพื้นฐานได้เป็นอย่างดีหากผู้ที่เกี่ยวข้องต้องการพัฒนาเศรษฐกิจระดับชุมชนให้ทุกคนพึ่งตนเองได้ โดยผ่านการตั้งกลุ่มเป็นวิสาหกิจ

ชุมชนซึ่งเป็นแนวทางหนึ่งที่สามารถดำเนินการได้

จังหวัดเพชรบูรณ์เป็นอีกจังหวัดหนึ่งที่มีการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนมาอย่างต่อเนื่อง มีวิสาหกิจชุมชนที่จดทะเบียนจำนวน 1,446 แห่ง มีสมาชิก 23,901 ราย มีกลุ่มวิสาหกิจ มีกลุ่มการผลิตสินค้า 1,317 แห่ง กลุ่มการให้บริการ 168 แห่ง (ทินกร ดรณนารถ, 2544) รวมถึงกลุ่มชุมชนในเขตเทศบาลตำบลพุเตย จังหวัดเพชรบูรณ์ ที่มีการดำเนินการประกอบวิชาชีพในระดับชุมชน ประชาชนมีความรู้ด้านภูมิปัญญาไทย มีขีดความสามารถที่หลากหลายตามความถนัดแต่ละคน โดยเฉพาะกลุ่มเสื่อกกที่มีความสามารถ ความพร้อมในการรับการพัฒนามากกว่ากลุ่มอาชีพอื่นที่อยู่ในพื้นที่เดียวกัน

ผู้วิจัยจึงตระหนักถึงความสำคัญในการยกระดับขีดความสามารถของกลุ่มอาชีพผู้การเป็นวิสาหกิจชุมชนที่มีการดำเนินการประกอบวิชาชีพให้มีเวทีแสดงศักยภาพความสามารถรวมถึงการมองเห็นคุณค่าของตนเอง มีความมั่นใจในการคิดพึ่งตนเองได้มากขึ้นเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงที่กำลังเกิดขึ้นให้มีประสิทธิภาพด้วยการศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางพัฒनावิสาหกิจชุมชน โดยร่วมกับภาคีท้องถิ่นในการสร้างแนวทางการพัฒนากลุ่มอาชีพผู้การเป็นวิสาหกิจชุมชนในเขตเทศบาลตำบลพุเตย จังหวัดเพชรบูรณ์ จะได้ยกระดับศักยภาพการดำเนินงานเกี่ยวกับกลุ่มอาชีพผู้การเป็นวิสาหกิจชุมชนในเขตเทศบาลตำบลพุเตย จังหวัดเพชรบูรณ์ ให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านความมั่นคง เศรษฐกิจและสังคมให้เกิดความยั่งยืนอย่างแท้จริงภายใต้การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทั้งระดับการแข่งขันระดับภูมิภาคและระดับโลกในโอกาสต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินการของกลุ่มอาชีพในเขตเทศบาลตำบลพุเตย จังหวัดเพชรบูรณ์
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนากลุ่มอาชีพผู้การเป็นวิสาหกิจชุมชนในเขตเทศบาลตำบลพุเตย จังหวัดเพชรบูรณ์
3. เพื่อศึกษาการดำเนินการจัดตั้งวิสาหกิจชุมชนในเขตเทศบาลตำบลพุเตย จังหวัดเพชรบูรณ์

กรอบแนวคิดของการวิจัย

กรอบแนวความคิดของการวิจัยมีความสำคัญอย่างยิ่งกับการวิจัย โดยเฉพาะการวิจัยเชิงปริมาณและสำหรับนักวิจัยมือใหม่ที่ทำวิจัยเชิงคุณภาพ ดังนั้น ในกระบวนการวิจัย การทบทวนวรรณกรรมจึงถูกนำมาสังเคราะห์หาตัวแปร ทั้งตัวแปรอิสระ ตัวแปรตาม และตัวแปรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปสู่การกำหนดกรอบแนวความคิดของการวิจัย แล้วนำไปสู่การสร้างเครื่องมือเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลมาทำการค้นหาความจริงในสิ่งที่ต้องการหาคำตอบต่อไปในเรื่อง แนวทางการพัฒนากลุ่มอาชีพผู้การเป็นวิสาหกิจชุมชนในเขตเทศบาลตำบลพุเตย จังหวัดเพชรบูรณ์ (วัชรินทร์ อินทพรหม, 2558)

ตัวแปรอิสระ

ข้อมูลพื้นฐาน

1. เพศ
2. อายุ
3. สถานภาพสมรส
4. ระดับการศึกษา
5. อาชีพ
6. ประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น

ตัวแปรตาม

1. สภาพการดำเนินการของกลุ่มอาชีพในเขตเทศบาลตำบลพุดเตย จังหวัดเพชรบูรณ์
1. ด้านผู้นำกลุ่มอาชีพ
2. ด้านโครงสร้างและกฎระเบียบ
3. ด้านการเงินและบัญชี
4. ด้านสวัสดิการสมาชิกและชุมชน
5. ด้านการวางแผนการดำเนินงาน
6. ด้านการบริหารตลาด
7. ด้านการจัดการความรู้และข้อมูล
8. ด้านการบริหารสมาชิกกลุ่มอาชีพ
9. ด้านการจัดการสินค้าหรือบริการ
10. ด้านผลลัพธ์การดำเนินงานตามภารกิจกลุ่มอาชีพ
11. ด้านคุณภาพสินค้าหรือบริการของกลุ่มอาชีพ
12. ด้านประสิทธิภาพของการดำเนินงาน
13. ด้านการพัฒนาของกลุ่มอาชีพ

2. แนวทางการพัฒนาของกลุ่มอาชีพสู่การเป็นวิสาหกิจชุมชนในเขตเทศบาลตำบลพุดเตย จังหวัดเพชรบูรณ์

3. การดำเนินการจัดตั้งวิสาหกิจชุมชนในเขตเทศบาลตำบลพุดเตย จังหวัดเพชรบูรณ์

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาของกลุ่มอาชีพสู่การเป็นวิสาหกิจชุมชนในเขตเทศบาลตำบลพุดเตย จังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นการวิจัยและพัฒนา ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสานระหว่างระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพและระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพเป็นหลัก การวิจัยเชิงปริมาณใช้ประชากรศึกษาจากสมาชิกกลุ่มอาชีพในเขตเทศบาลตำบลพุดเตย จังหวัดเพชรบูรณ์ ปี 2558

จำนวน 6 กลุ่มอาชีพ จำนวน 100 คน การวิจัยเชิงคุณภาพศึกษาจากกลุ่มให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 23 คน ได้แก่ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการสัมภาษณ์เป็นการสัมภาษณ์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการพัฒนาของกลุ่มอาชีพสู่การเป็นวิสาหกิจชุมชน จำนวน 13 คน ประกอบด้วย ปลัดเทศบาลตำบลพุดเตย หัวหน้ากลุ่มอาชีพในเขตเทศบาลตำบลพุดเตย จำนวน 6 คน ผู้นำชุมชนในเขตเทศบาลตำบลพุดเตย จำนวน 6 คน กลุ่มผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม เป็นกลุ่มอาชีพที่ทดลอง

ใช้แนวทางการพัฒนากลุ่มอาชีพสู่การเป็นวิสาหกิจชุมชนในเขตเทศบาลตำบลพยุหะ จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 10 คน เป็นการสุ่มแบบเจาะจง ใช้กลุ่มอาชีพเป็นหน่วยในการสุ่ม โดยใช้กลุ่มอาชีพเสื่อกก เนื่องจากเป็นกลุ่มอาชีพที่พร้อมรับการพัฒนามีความหลากหลายความสามารถด้านภูมิปัญญา มีวิถีชีวิตที่มีความคล้ายกันมากที่สุด กลุ่มผู้เชี่ยวชาญคือกลุ่มผู้เชี่ยวชาญร่วมระดมสมองเพื่อตรวจสอบความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนากลุ่มอาชีพสู่การเป็นวิสาหกิจชุมชนในเขตเทศบาลตำบลพยุหะ เป็นผู้มีความรู้มีทักษะ ประสบการณ์ ความสามารถในการดำเนินการวิสาหกิจชุมชนของหน่วยงานภาครัฐระดับอำเภอและระดับจังหวัด จำนวน 5 คน ประกอบด้วย นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการพิเศษ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณเป็นแบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา มีการแจกแจงความถี่ คำนวณเป็นสถิติค่าร้อยละ การหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพเป็นแบบสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่มการระดมสมอง การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหาใช้การตีความตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

ผลจากการศึกษาข้อมูลทั่วไป พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 62.00 มีอายุ 51-60 ปี ร้อยละ 28.00 ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส ร้อยละ 78.00 จบการศึกษาระดับ

ต่ำกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 90.00 และระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีไม่มี อาชีพประสบการณ์ในการทำงานส่วนใหญ่มีอาชีพทำเกษตรกรรม ร้อยละ 43.00 สมาชิกทุกคนมีประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น มีความรู้ความสามารถด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น ร้อยละร้อย

กลุ่มอาชีพในเขตเทศบาลตำบลพยุหะ ได้แก่ กลุ่มอาชีพเสื่อกก กลุ่มอาชีพทำขนมไทย กลุ่มอาชีพถักไหมพรม กลุ่มอาชีพเกษตรอินทรีย์ กลุ่มอาชีพข้าวกล้องสีมือ และกลุ่มอาชีพผลิตภัณฑ์แปรรูปสภาพการดำเนินการของกลุ่มอาชีพในเขตเทศบาลตำบลพยุหะจังหวัดเพชรบูรณ์ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานด้านข้อย่อย พบว่า สภาพการดำเนินงานที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าค่าเฉลี่ยรวม 5 ด้าน ได้แก่ ด้านโครงสร้างและกฎระเบียบ ด้านผู้นำกลุ่มอาชีพ ด้านสวัสดิการสมาชิกและชุมชน ด้านการเงินและบัญชี ด้านการวางแผนการดำเนินงาน ตามลำดับ ส่วนสภาพการดำเนินงานที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยรวม มี 8 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารสมาชิกกลุ่มอาชีพ ด้านคุณภาพสินค้าหรือการบริการของกลุ่มอาชีพ ด้านการจัดการสินค้าหรือบริการ ด้านการพัฒนากลุ่มอาชีพ ด้านผลลัพธ์การดำเนินงานกลุ่มอาชีพตามภารกิจของกลุ่มอาชีพ ด้านการบริหารการตลาด เท่ากับด้านการจัดการความรู้และข้อมูล และด้านประสิทธิภาพของการดำเนินงาน ตามลำดับ

แนวทางการพัฒนากลุ่มอาชีพเสื่อกกสู่การเป็นวิสาหกิจชุมชนในเขตเทศบาลตำบลพยุหะ จังหวัดเพชรบูรณ์ มี 4 แนวทาง ดังนี้ 1) แนวทางด้านการบริหารจัดการ มีการวางแผนด้านโครงสร้างและกฎระเบียบ การบริหารการเงินการบัญชี บริหารสวัสดิการสมาชิกกลุ่ม การวางแผนการดำเนินการ

การตลาด บริหารการจัดการความรู้และข้อมูลร่วม ถึงการบริหารสมาชิกกลุ่ม ให้สอดคล้องกับรูปแบบ ที่ต้องการพัฒนาสู่การปฏิบัติไปถึงเป้าหมายนั้น ๆ 2) แนวทางด้านความตระหนัก เป็นการสร้างความ เข้าใจให้กับสมาชิกทุกคนต้องคำนึงถึงวัตถุประสงค์ ในการรวมกลุ่มให้เกิดผลลัพธ์ตามภารกิจของกลุ่ม อาชีพ คุณภาพสินค้าหรือบริการ ที่มีประสิทธิภาพ ของการดำเนินงาน 3) แนวทางด้านการเรียนรู้ เป็นการเพิ่มความรู้อ ความสามารถและทักษะของ สมาชิกเพื่อการพัฒนาคุณภาพอาชีพและสามารถ ถ่ายทอดภูมิปัญญาให้ผู้อื่นได้รวมถึงการวัดความ พึงพอใจของสมาชิกในการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม 4) แนวทางด้านความร่วมมือ การมีส่วนร่วมของ ผู้นำและสมาชิกกลุ่มอาชีพที่ร่วมใจกันสร้างสรรค์ ผลงานของตนเองมากกว่าการแข่งขัน รวมถึงความ ร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น เกษตรอำเภอ เกษตรจังหวัด

ผลการสร้างคุณสมบัติของกลุ่มเพื่อการ จัดตั้งวิสาหกิจชุมชนเพื่อนำไปขอจดทะเบียนเป็น วิสาหกิจชุมชนและวิธีการทดลองจัดตั้งวิสาหกิจ ชุมชนในเขตเทศบาลตำบลพยุหะ จังหวัดเพชรบูรณ์ มีรายละเอียด ดังนี้

1. เป็นการรวมกลุ่มสมาชิกมาตรฐานตาม หลักเกณฑ์วิสาหกิจชุมชน ที่รวมกลุ่มสมาชิกในกลุ่ม เลือกกจำนวน 10 คน (ไม่อยู่ในครอบครัวเดียวกัน)
2. กิจการในกลุ่มอาชีพเลือกเป็นกิจการ ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตสินค้าจากกก ทำให้เกิดการ พัฒนาและแก้ไขปัญหาชุมชนเพื่อการพึ่งตนเองของ คนในชุมชน เป็นกิจการที่ไม่ขัดต่อกฎหมาย ความ สงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน
3. มีตัวแทนไปยื่นขอจดทะเบียน พร้อม สำเนาบัตรประชาชน หนังสือยินยอมหรือสำเนา

มติที่ประชุม ไปยื่นความประสงค์ขอจดทะเบียน วิสาหกิจที่สำนักงานเกษตรอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัด เพชรบูรณ์ให้เจ้าหน้าที่ตรวจเอกสารส่งให้เจ้าหน้าที่ รับผิดชอบด้านวิสาหกิจชุมชนพิจารณาค่าขอ จดทะเบียน ส่งไปยังหน่วยงานที่รับผิดชอบ

4. ผลที่ดำเนินการภายใน 7-15 วัน หลัง ยื่นขอจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชน รอผลประเมินผล การจัดตั้งวิสาหกิจชุมชนในเขตเทศบาลตำบลพยุหะ จังหวัดเพชรบูรณ์

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยสรุปผลที่ได้ตาม วัตถุประสงค์ของการวิจัย ตามรายละเอียดดังนี้

1. จากผลการศึกษาสภาพการดำเนินการ ของกลุ่มอาชีพในเขตเทศบาลตำบลพยุหะ จังหวัดเพชรบูรณ์ สภาพการดำเนินการในภาพ รวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อศึกษาสภาพการ ดำเนินงานด้านข้อย่อย พบว่าสภาพการดำเนินงาน ที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าค่าเฉลี่ยรวมมี 5 ด้าน ได้แก่ ด้าน โครงสร้างและกฎระเบียบ ด้านผู้นำกลุ่มอาชีพ ด้าน สวัสดิการสมาชิกและชุมชน ด้านการเงินและบัญชี ด้านการวางแผนการดำเนินงาน ตามลำดับ ส่วน สภาพการดำเนินงานที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าค่าเฉลี่ย รวม มี 8 ด้านได้แก่ ด้านการบริหารสมาชิกกลุ่ม อาชีพ ด้านคุณภาพสินค้าหรือการบริการของกลุ่ม อาชีพ ด้านการจัดการสินค้าหรือบริการ ด้านการ พัฒนาคุณภาพชีวิตด้านผลลัพธ์การดำเนินงานกลุ่ม อาชีพตามภารกิจของกลุ่มอาชีพ ด้านการบริหาร การตลาด เท่ากับด้านการจัดการความรู้และข้อมูล และด้านประสิทธิภาพของการดำเนินงาน ตาม ลำดับ สอดคล้องกับบทสรุปของการศึกษา กล่าว ถึงทฤษฎีการบริหารที่เป็นแนวคิดที่เกิดขึ้นอย่าง

เป็นกระบวนการที่มีหลักเกณฑ์ มีการทดสอบ และการสังเกตจนเป็นที่แน่ใจด้วยเหตุและผลและสามารถนำไปประยุกต์และปฏิบัติการดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกันของคนตั้งแต่สองคนขึ้นไปเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของงานตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับคำกล่าวของ จันทรานี สงวนนาม (2545) กล่าวถึงปัจจัยหรือทรัพยากรพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารโดยทั่วไป มี 4 ประการ คือ การบริหารทรัพยากรมนุษย์ การบริหารงบประมาณ การบริหารวัสดุอุปกรณ์และการบริหารจัดการทั้งนี้เพราะคนเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดในการบริหารถ้าขาดกำลังคนก็จะไม่มีตัวขับเคลื่อนปัจจัยอื่น ๆ หากคนที่มีภาวะผู้นำ มีความรู้ มีทักษะก็จะสามารถบริหารทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพ บริหารงบประมาณให้เกิดความคุ้มค่าถูกต้องตามระเบียบที่กำหนดไว้อย่างเคร่งครัด ก็จะการบริหารการใช้วัสดุให้ประหยัดคุ้มค่าและการบริหารจัดการที่เป็นระบบ มีวิสัยทัศน์มองงานอย่างเข้าใจและทำงานได้สอดคล้องมุ่งพัฒนาตนเอง พัฒนางานอย่างสม่ำเสมอ

สอดคล้องกับ คำกล่าวนักวิชาการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ชูชัย สมบัติไกร (2541) กล่าวว่า การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ หมายถึง การดำเนินการอย่างมีระบบเพื่อสนับสนุนและปรับปรุงให้บุคลากรมีความรู้มีทักษะความสามารถในการทำงานที่เหมาะสม มีความงอกงามเติบโตทางจิตใจ และบุคลิกภาพจนส่งผลให้การปฏิบัติงาน มีประสิทธิภาพรวมทั้งคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยอังศิกา นพภาลี (2547) ศึกษาปัจจัยกำหนดความสำเร็จของธุรกิจกลุ่มทอผ้าชุมชนในภาคอีสานตอนกลาง พบว่า กลุ่มที่ประสบความสำเร็จมีการปฏิบัติในปัจจัยกำหนดความสำเร็จโดย

รวม ปัจจัยเกี่ยวกับด้านบริหารธุรกิจ ปัจจัยเกี่ยวกับบุคคล และปัจจัยเกี่ยวกับชุมชน อยู่ในระดับมาก และมีการปฏิบัติด้านการบริหารและจัดการด้านผู้นำและด้านระเบียบข้อบังคับของชุมชน อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านการบริหารการผลิต ด้านการบริหารการเงินและทุน ด้านแรงงาน และด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิก อยู่ในระดับมาก และด้านการมีปฏิสัมพันธ์กับภายนอก อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนกลุ่มที่ไม่ประสบความสำเร็จมีการปฏิบัติในปัจจัยดังกล่าวทั้งโดยรวมและเป็นรายปัจจัยอยู่ในระดับปานกลาง และมีการปฏิบัติในด้านการมีปฏิสัมพันธ์กับภายนอกอยู่ในระดับน้อย สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรวิทย์ ศรีสุวรรณ (2545) ศึกษาสภาพปัญหาการบริหารจัดการโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ กรณีศึกษาโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์องค์การบริหารส่วนตำบลธารปราสาท อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา เพื่อศึกษาสภาพปัญหาด้านปัจจัยการผลิตและด้านการตลาดของสินค้าในโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ผลการศึกษาพบว่า (1) ปัจจัยการผลิตมีปัญหาระดับปานกลางค่อนข้างสูงทั้งนี้เนื่องจากปัจจัยการผลิตทำนาเมื่อจำแนกปัจจัยการผลิตเป็นรายด้าน พบว่า ด้านต้นทุนมีระดับปัญหามากที่สุด รองลงมาคือด้านวัตถุดิบ ด้านการประกอบการ และด้านแรงงาน ตามลำดับ (2) การตลาดมีปัญหาระดับปานกลาง ทั้งนี้ เพราะชุมชนอยู่ใกล้ถนนมิตรภาพ การคมนาคมสะดวก ประกอบกับมีแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ชุมชนโบราณบ้านธารปราสาท และมีบริการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ นักท่องเที่ยวสามารถพักที่บ้านของชาวบ้าน ทำให้นักท่องเที่ยวได้เห็นกระบวนการผลิตสินค้า มีความประทับใจ ซื้อสินค้าไปใช้ และเป็นของที่ระลึก เมื่อจำแนกปัญหา

ด้านการตลาดเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีปัญหา ระดับปานกลาง โดยที่มีปัญหาด้านบรรจุภัณฑ์มากที่สุด รองลงมา คือ ด้านช่องทางการจัดจำหน่ายด้านผลิตภัณฑ์ ด้านการส่งเสริมการขาย และด้านราคาตามลำดับ

2. ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนา กลุ่มอาชีพเสื้อกฐักการเป็นวิสาหกิจชุมชนในเขตเทศบาลตำบลพุดเตย จังหวัดเพชรบูรณ์มี 4 แนวทาง ได้แก่ แนวทางด้านการบริหารกระบวนการ แนวทางด้านความตระหนัก แนวทางด้านการเรียนรู้ และแนวทางด้านการมีส่วนร่วม สามารถอภิปรายได้ดังนี้

2.1 แนวทางด้านการบริหารกระบวนการ กระบวนการที่ดีเริ่มต้นจากการมีผู้นำที่มีภาวะผู้นำและการบริหารจัดการที่ดี มีการวางแผนการดำเนินงาน การบริหารการตลาด การจัดการความรู้และข้อมูล การบริหารสมาชิกในกลุ่มและการจัดการสินค้าหรือการบริการที่ดี ให้สอดคล้องกับรูปแบบที่ต้องการพัฒนาไปถึงเป้าหมายนั้น ๆ สอดคล้องกับคำกล่าวของจันทรานี สงวนนาม (2545) ที่ได้กล่าวถึงปัจจัยหรือทรัพยากรพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารโดยทั่วไปมี 4 ประการ คือ การบริหารทรัพยากรมนุษย์ การบริหารงบประมาณ การบริหารวัสดุอุปกรณ์ และการบริหารจัดการ ทั้งนี้ เพราะคนเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดในการบริหาร ถ้าขาดกำลังคนก็จะมีตัวขับเคลื่อนปัจจัยอื่น ๆ หากคนที่มีภาวะผู้นำ มีความรู้ มีทักษะก็จะสามารถบริหารทรัพยากรมนุษย์ ให้มีคุณภาพ บริหารงบประมาณให้เกิดความคุ้มค่าถูกต้องตามระเบียบกำหนดไว้อย่างเคร่งครัด ก็จะสามารถบริหารการใช้วัสดุให้ประหยัดคุ้มค่า และการบริหารจัดการที่เป็นระบบ มีวิสัยทัศน์มอง

งานอย่างเข้าใจและทำงานได้สอดคล้องมุ่งพัฒนาตนเอง พัฒนางานสม่ำเสมอ และสอดคล้องกับงานวิจัยของอังศิกา นพภาลี (2547) ที่ศึกษาปัจจัยกำหนดความสำเร็จของธุรกิจกลุ่มทอผ้าชุมชนภาคอีสานตอนกลางพบว่า กลุ่มที่ประสบความสำเร็จปฏิบัติในปัจจัยกำหนดความสำเร็จโดยรวม ปัจจัยเกี่ยวกับด้านบริหารธุรกิจ ปัจจัยเกี่ยวกับบุคคล และปัจจัยเกี่ยวกับชุมชน อยู่ในระดับมาก และมีการปฏิบัติด้านการบริหารและจัดการด้านผู้นำ และด้านระเบียบข้อบังคับของชุมชน อยู่ในระดับมากที่สุด ที่สำคัญของการวิจัย คือ การพึ่งพาตนเองของกลุ่ม โดยมีหลักการที่สำคัญ ได้แก่ การมีผู้นำที่เข้มแข็ง มีความสามัคคี การยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิต และการมีใจรักในด้านการจักสาน จะพบว่าความสอดคล้องที่กล่าวมา แนวทางด้านการบริหารกระบวนการมีความสำคัญในการพัฒนางานชุมชนที่เป็นการรวมกลุ่มในระดับต้น ๆ ของการดำเนินงานให้สามารถดำเนินงานจนประสบความสำเร็จได้

2.2 แนวทางด้านความตระหนัก สมาชิกทุกคนต้องคำนึงถึงวัตถุประสงค์ในการรวมกลุ่มว่าร่วมกลุ่มเพื่อช่วยกันดำเนินกิจกรรมกลุ่มร่วมแรงร่วมทำ เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ เพื่อส่งเสริมสุขภาพคนในชุมชนให้ดีขึ้น การดำเนินงานเพื่ออยู่รอด สู่สุขภาพจิตที่ดีมีความ สอดคล้องกับทฤษฎีแรงจูงใจที่เป็นทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ (Maslow's hierarchy of needs) และทฤษฎีปัจจัยของเฮิร์ตซ์เบิร์ก (Herzberg's theory) ที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วม กล่าวโดย (จอมพงศ์ มงคลวนิช, 2555) โดยมาสโลว์ ได้ลำดับความต้องการของมนุษย์มีทั้งหมด 5 ระดับ เริ่มจากความต้องการทางด้านสรีระวิทยา (physiological

needs) เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ ได้แก่ ความต้องการทางด้านอาหารเครื่องนุ่งห่มที่อยู่อาศัย และยารักษาโรค ความต้องการความมั่นคงปลอดภัยของชีวิต (safety and security needs) ได้แก่ ความต้องการที่อยู่อาศัยอย่างมีความปลอดภัยจากการถูกทำร้ายร่างกาย หรือถูกขโมยทรัพย์สิน หรือความมั่นคงในการทำงานและการมีชีวิตอยู่อย่างมั่นคงในสังคม ความต้องการทางด้านสังคม (social needs) เป็นความต้องการเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทางสังคม ได้แก่ ความต้องการความรักความต้องการที่จะให้สังคมยอมรับว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของสังคม รวมถึงความปรารถนาที่จะได้รับความรักและความใส่ใจ ความต้องการการยกย่องนับถือ (esteem needs) เกี่ยวข้องกับความต้องการความเคารพ (respect) การยอมรับนับถือ (recognition) ชื่อเสียงเกียรติยศ (prestige) ความต้องการความสำเร็จแห่งตน (self-actualization needs) เป็นความต้องการในระบบสูงสุดที่อยากจะทำให้เกิดความสำเร็จในทุกสิ่งทุกอย่างตามความนึกคิดของตนเองเพื่อจะพัฒนาตนเองให้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้ความต้องการนี้จึงเป็นความต้องการพิเศษของบุคคลที่จะพยายามผลักดันชีวิตของตนเองให้เป็นแนวทางที่ดีที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัชนี พลเชื้อ (2542) ศึกษาสภาพการณ์ปัญหาและข้อเสนอแนะในการบริหารธุรกิจชุมชนในเขต อำเภอโพธารอง จังหวัดร้อยเอ็ด การศึกษาครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพการณ์ปัญหาและข้อเสนอแนะในการบริหารธุรกิจชุมชน ผลการศึกษาพบว่า การบริหารองค์การกำหนดโครงสร้างบทบาทหน้าที่การประจุมวางแผนได้รับคำแนะนำจากหน่วยงานรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องประสิทธิผลจะแตกต่างกันตามระดับของผู้นำกลุ่มปัญหาการ

บริหารองค์การ เกิดจากสมาชิกในกลุ่มขาดความเข้าใจชัดเจนในบทบาทหน้าที่ขาดความตระหนักในการรวมกลุ่มและผู้นำรวบอำนาจการตัดสินใจ จะพบว่าแนวทางด้านความตระหนัก เป็นส่วนสำคัญอีกส่วนหนึ่งที่ส่งผลให้สมาชิกกลุ่มมีจิตใจที่จะพัฒนา ร่วมแรงร่วมใจไปด้วยกัน

2.3 แนวทางด้าน การเรียนรู้ เป็นการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาสู่การพึ่งตนเอง เรียนรู้ในสิ่งที่ดำเนินกิจกรรมกลุ่มที่ต้องมีความรู้เป็นพื้นฐาน เรียนรู้การปรับกระบวนการวิธีการคิด เรียนรู้ทักษะเทคนิควิธีในการดำเนินการทุกขั้นตอน รวมถึงเรียนรู้การบริหารจัดการ โดยการเรียนรู้นี้อาจเรียนรู้จากผู้รู้จริง เรียนรู้จากการไปศึกษาดูงาน เรียนรู้จากสื่อต่าง ๆ เรียนรู้จากการฝึกอบรม และเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง และนำเทคโนโลยีมาปรับปรุงพัฒนาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการดำเนินงานกลุ่ม สอดคล้องกับแนวคิดวิสาหกิจชุมชน (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2548) ที่เน้นวิธีคิดและกระบวนการเรียนรู้มากที่สุดเพราะปัญหาที่ผ่านมาไม่ใช่เรื่องการผลิตซึ่งชุมชนผลิตได้มากมายจนไม่รู้ว่าจะไปขายที่ไหนต้องปรับวิธีคิดใหม่โดยผลิตเพื่อให้พอกินพอใช้ก่อนแล้วค่อยพัฒนาไปสู่การจัดการเชิงธุรกิจเมื่อพอเพียงและพึ่งตนเองได้และสอดคล้องกับคำกล่าวของสัมฤทธิ์ ยศสมบัติ (2549) ใช้คำว่า การพัฒนาพนักงานที่มีความสามารถเฉพาะเจาะจงจนถึงการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์การ โดยเทียบกับความหมายการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับองค์การว่าหมายถึงกระบวนการที่มีการวางแผน ดำเนินการอย่างเป็นระบบในการที่จะเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ และความสามารถของพนักงานในองค์การ ให้สามารถปฏิบัติงานได้ดีและมีประสิทธิภาพเพื่อ

ทำให้องค์กรเจริญก้าวหน้า สามารถปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงเพื่อการแข่งขันในอนาคต และสอดคล้องกับการถ่ายทอดบทความสังเคราะห์ความรู้จากกขงานวิจัยวิสาหกิจชุมชน (ตอนที่สอง) ของอารี วิบูลย์พงศ์ (2555) พบว่า ปัจจัยสู่ความสำเร็จของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนมีโอกาสที่จะพัฒนาอย่างยั่งยืนได้ด้วยกระบวนการเรียนรู้และการปรับตัวตามสถานการณ์ โดยเฉพาะด้านความต้องการของผู้บริโภค สอดคล้องกับงานวิจัยของกนกพร ฉิมพลี (2555) ศึกษาแบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านหัตถกรรมเครื่องจักรสานกรณีศึกษาวิสาหกิจชุมชน จังหวัดนครราชสีมา พบว่า กระบวนการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านหัตถกรรมเครื่องจักรสาน มี 5 ขั้นตอนคือ การกำหนดความรู้เกี่ยวกับการกำหนดผลิตภัณฑ์ ผ่านการคิดและตัดสินใจร่วมกันของสมาชิกกลุ่ม จากนั้นจึงนำไปสู่ การแสวงหาและยึดกุมความรู้ที่มาจากภายในกลุ่มและภายนอก เพื่อให้เกิดความรู้เฉพาะของกลุ่ม และนำไปสู่การแลกเปลี่ยนความรู้อย่างไม่เป็นทางการ โดยเฉพาะการแลกเปลี่ยนความรู้ภายในกลุ่ม เพื่อให้สมาชิกมีความรู้และทักษะในการผลิตมากขึ้น และเป็นที่มาของการจัดเก็บความรู้ในตัวบุคคล และการถ่ายทอดความรู้

2.4 แนวทางด้านความร่วมมือร่วมใจ เป็นการมีส่วนร่วมในด้านความร่วมมือร่วมใจมากกว่าการแข่งขัน เพื่ออยู่อย่างพอเพียง ให้อยู่รอด โดยมีเป้าหมาย คือ ยึดหลักความสุขไม่ใช่เงินนำหน้าทุกอย่าง ร่วมมือกันเป็นขั้นตอนตามแผนงานที่วางไว้ โดยการมีส่วนร่วม สู่การพัฒนาที่ยั่งยืนสอดคล้องกับการปฏิบัติงานที่ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายได้ จำเป็นต้องมี แรงจูงใจ ซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญที่เป็นแรงผลักดันที่สำคัญในองค์กรและมีความ

จำเป็นต่อการบริหารทุนปัญญา เพราะแรงจูงใจเป็นฐานและปัจจัยของระดับความทุ่มเทของบุคคลในการทำงาน บุคคลที่มีแรงจูงใจจะทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากกว่าบุคคลที่ไม่มีแรงจูงใจ นอกจากนี้ จันทราณี สงวนนาม (2545) กล่าวว่าแรงจูงใจมีส่วนเกี่ยวข้องกับความต้องการ (needs) แรงขับ (drives) ซึ่งเกิดขึ้นภายในตัวบุคคล ซึ่งมีทั้งแรงจูงใจภายนอกและแรงจูงใจภายใน รวมถึงจอมพงศ์ มงคลวนิช (2555) กล่าวว่า แรงจูงใจเป็นกระบวนการกระตุ้นพฤติกรรมบุคคลากรให้มีความกระตือรือร้นที่จะปฏิบัติงานให้บรรลุผลสำเร็จโดยอาศัยปัจจัยแห่งความต้องการพื้นฐานที่จะทำให้บุคคลากรเต็มใจที่จะรวมพลังทุ่มเทพยายามอย่างเต็มความสามารถ นอกจากนี้ จอมพงศ์ ยังกล่าวเสริมว่า ผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วมย่อมเกิดความภาคภูมิใจที่ได้เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารความคิดเห็นถูกรับฟังและนำไปเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนา (จันทราณี สงวนนาม, 2545)

3. ผลการสร้างคุณสมบัติของกลุ่มเพื่อการจัดตั้งวิสาหกิจชุมชนเพื่อนำไปขอจดทะเบียนเป็นวิสาหกิจชุมชนและวิธีการทดลองจัดตั้งวิสาหกิจชุมชนในเขตเทศบาลตำบลพุดเตย จังหวัดเพชรบูรณ์ มีรายละเอียด ดังนี้

3.1 เป็นการรวมกลุ่มสมาชิกมาตรฐานตามหลักเกณฑ์วิสาหกิจชุมชน ที่รวมกลุ่มสมาชิกในกลุ่มเสือกกจำนวน 10 คน (ไม่อยู่ในครอบครัวเดียวกัน)

3.2 กิจการในกลุ่มอาชีพเสือกกเป็นกิจการที่เกี่ยวข้องกับการผลิตสินค้าจากก ทำให้เกิดการพัฒนาและแก้ไขปัญหาชุมชน เพื่อการพึ่งตนเองของคนในชุมชน เป็นกิจการที่ไม่ขัดต่อกฎหมาย ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของ

ประชาชน

3.3 มีตัวแทนไปยื่นขอจดทะเบียนพร้อมสำเนาบัตรประชาชน หนังสือยินยอมหรือสำเนามติที่ประชุม ไปยื่นขอความประสงค์ขอจดทะเบียนวิสาหกิจที่สำนักงานเกษตรอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบเอกสารส่งให้เจ้าหน้าที่รับผิดชอบด้านวิสาหกิจชุมชนพิจารณา

คำขอจดทะเบียน ส่งไปยังหน่วยงานที่รับผิดชอบ

3.4 ผลที่ดำเนินการภายใน 7-15 วัน

หลังยื่นขอจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชน รอผลประเมินผลการจัดตั้งวิสาหกิจชุมชนในเขตเทศบาลตำบลพุเตย จังหวัดเพชรบูรณ์ คุณสมบัติของกลุ่มอาชีพเพื่อนำไปขอจดทะเบียนเป็นวิสาหกิจชุมชนและวิธีการทดลองจัดตั้งวิสาหกิจชุมชนในเขตเทศบาลตำบลพุเตย จังหวัดเพชรบูรณ์ ดังกล่าว สอดคล้องกับหลักการและเหตุผล หลักการให้มีกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน โดยที่เศรษฐกิจชุมชนในปัจจุบันจำนวนหนึ่งยังอยู่ในระดับที่ไม่พร้อมจะเข้ามาแข่งขันทางการค้าทั้งในระดับภายในประเทศและระหว่างประเทศ สมควรให้มีการส่งเสริมความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น การสร้างรายได้ การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การพัฒนาความสามารถในการจัดการ และการพัฒนารูปแบบของวิสาหกิจชุมชนอันจะยังผลให้ชุมชนพึ่งพาตนเองได้ และพัฒนาระบบเศรษฐกิจชุมชนให้มีความเข้มแข็งพร้อมสำหรับการแข่งขันทางการค้าในอนาคต ไม่ว่าในระดับใด รวมไปถึงการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนไปสู่การเป็นผู้ประกอบการขนาดย่อมและขนาดกลางต่อไป สอดคล้องกับรูปแบบการประเมินศักยภาพวิสาหกิจชุมชน (ฉบับปรับปรุง ปี

2555) และรูปแบบการขอจดทะเบียนเป็นวิสาหกิจชุมชนของกรมส่งเสริมการเกษตรรวมถึงแนวคิดวิสาหกิจชุมชน (เสรี พงศ์พิศ, 2552) ว่ากิจการของชุมชนเกี่ยวกับการผลิตสินค้าการให้บริการหรือการอื่น ๆ ที่ดำเนินการโดยคณะบุคคลที่มีความผูกพัน มีวิถีชีวิตร่วมกันและรวมตัวกันประกอบกิจการดังกล่าว ไม่ว่าจะ เป็นนิติบุคคลในรูปแบบใดหรือไม่ เป็นนิติบุคคล เพื่อสร้างรายได้และเพื่อการพึ่งพาตนเองของครอบครัว ชุมชน และระหว่างชุมชน แนวคิดวิสาหกิจชุมชนเน้นวิธิตัดและกระบวนการเรียนรู้มากที่สุด เพราะปัญหาที่ผ่านมาไม่ใช่เรื่องการผลิตซึ่งชุมชนผลิตได้มากมายจนไม่รู้ว่าจะไปขายที่ไหนต้องปรับวิธิตัดใหม่ โดยผลิตเพื่อให้พอกินพอใช้ก่อนแล้วค่อยพัฒนาไปสู่การจัดการเชิงธุรกิจ เมื่อพอเพียงและพึ่งตนเองได้ก็สามารถผลิตให้เหลือเพื่อตลาดได้ องค์ประกอบที่สำคัญของวิสาหกิจชุมชนประกอบด้วย ชุมชนเป็นเจ้าของและผู้ดำเนินการ ผลผลิตมาจากกระบวนการในชุมชน ริเริ่มสร้างสรรค์เป็นนวัตกรรมของชุมชน มีฐานภูมิปัญญาท้องถิ่นผสมผสานกับภูมิปัญญาสากล มีการดำเนินการแบบบูรณาการเชื่อมโยงกิจกรรมต่าง ๆ อย่างเป็นระบบและมีกระบวนการเรียนรู้เป็นหัวใจ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

1. แนวทางการพัฒนากลุ่มอาชีพสู่การเป็นวิสาหกิจชุมชนนี้อาจนำไปปรับใช้พัฒนากับทุกกลุ่มอาชีพที่มีการดำเนินกิจกรรมในลักษณะคล้ายกับกลุ่มเดียวกัน ให้สามารถพัฒนาคุณสมบัติที่จะนำ

ไปสู่การขอจดทะเบียนเป็นวิสาหกิจชุมชนได้

2. ควรนำไปปรับใช้เป็นแนวทางในการพัฒนากลุ่มอาชีพสู่การเป็นวิสาหกิจชุมชน นำไปเป็นส่วนหนึ่งของนโยบายที่เกี่ยวข้องในการเตรียมการพัฒนาประชาชนในชุมชน เพื่อเสริมความเข้มแข็งในชุมชนได้อีกแนวทางหนึ่ง

3. แนวทางการพัฒนากลุ่มอาชีพอาจนำไปใช้ในลักษณะการพัฒนาเพื่อเป็นการรักษาความรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นให้คงอยู่สู่รุ่นลูกหลานไม่สูญหาย

4. ควรนำไปเป็นแนวทางในการขับเคลื่อนการดำรงชีวิตของสถาบันครอบครัวของคนในชุมชน โดยใช้แนวทางการพัฒนาธุรกิจระดับครอบครัวหรือกิจกรรมในส่วนบุคคลได้ในระดับหนึ่ง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยและพัฒนา แผนงาน โครงการและกิจกรรมที่เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนในท้องถิ่น

2. ควรมีการวิจัยและพัฒนาความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในแต่ละท้องถิ่นที่ที่ต้องการพัฒนาตามความเหมาะสม

3. ควรมีการวิจัยและพัฒนาการเพิ่มประสิทธิภาพของการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพ

4. ควรมีการวิจัยและพัฒนาการบริหารการตลาด การจัดการความรู้ การจัดการข้อมูลของการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพให้มากขึ้น

5. ควรมีการศึกษาวิจัยแนวทางการพัฒนา กลุ่มอาชีพให้ครอบคลุมทุก ๆ ด้าน เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางการพัฒนาชุมชนเชิงนโยบายสู่การปฏิบัติจริง

เอกสารอ้างอิง

กนกพร ฉิมพลี. (2555). รูปแบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านหัตถกรรมเครื่องจักสาน กรณีศึกษาวิสาหกิจชุมชน จังหวัดนครราชสีมา. ดุษฎีนิพนธ์ ปรัญญาดุขฎีบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาสังคม และการจัดการสิ่งแวดล้อม คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

จันทร์ธานี สงวนนาม. (2545). ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : บุคพอยท์.

จอมพงศ์ มงคลวนิช. (2555). การบริหารองค์การและบุคลากรทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : บริษัท วี พรินท์.

ทินกร ตรุณนารถ.(2544). รายงานข้อมูลวิสาหกิจชุมชนจังหวัดเพชรบูรณ์. กรุงเทพฯ: บริษัท วี พรินท์.

รัชนี พลเชื้อ. (2542). สภาพการณ์ปัญหาและข้อเสนอแนะในการบริหารธุรกิจชุมชนในเขตอำเภอโพธารอง จังหวัดร้อยเอ็ด. มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ม.ป.ท.

วัชรินทร์ อินทพรหม. (2558). ความสำคัญของการทบทวนวรรณกรรมสำหรับการวิจัย. วารสารวิชาการและวิจัยสังคมศาสตร์. 30(10), 23.

- วรวิทย์ ศรีสุวรรณ. (2545). **สภาพปัญหาการบริหารจัดการโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ กรณีศึกษาโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์องค์การบริหารส่วนตำบลธารปราสาท อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา**. นครราชสีมา : วิทยาลัยอาชีวศึกษานครราชสีมา.
- เสรี พงศ์พิศ. (2552). **คู่มือการทำวิสาหกิจชุมชน**. กรุงเทพฯ: เจริญวิทย์การพิมพ์.
- สัมฤทธิ์ ยศสมศักดิ์. (2549). **การบริหารทรัพยากรมนุษย์**. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด เวิลด์เทรต ประเทศไทย.
- อารี วิบูลย์พงศ์. (2555). **ถ่ายทอดเป็นบทความสังเคราะห์ความรู้จากงานวิจัยวิสาหกิจชุมชน (ตอนที่สอง)**. วารสารวิจัยพัฒนาเชิงพื้นที่. 5(1), 105-125.
- อังศิกา นพภาลี. (2547). **ปัจจัยกำหนดความสำเร็จของธุรกิจกลุ่มทอผ้าชุมชนในภาคอีสานตอนกลาง**. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.